

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

ผลกระทบทางสังคมและสิ่งแวดล้อมต่อชุมชน
จากโครงการสวนสัตว์กลางคืน จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน

นายก้องไพโรจน์ ต้นสุชาติ

ปริญญา

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รศ. ดร. ชูเกียรติ ติสุวรรณันท์	ประธานกรรมการ
รศ. ดร. อนุรักษ์ ปัญญาวัฒน์	กรรมการ
อ. ดร. ชยันต์ วรรณระภูติ	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง ผลกระทบทางสังคมและสิ่งแวดล้อมต่อชุมชนจากโครงการสวนสัตว์กลางคืน จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลกระทบทางสังคมและสิ่งแวดล้อมต่อชุมชนโดยรอบ ระหว่างการดำเนินโครงการสวนสัตว์กลางคืน จังหวัดเชียงใหม่

ผู้วิจัยได้แบ่งประเด็นการศึกษาไว้ดังนี้ ผลกระทบทางสังคม ประกอบด้วย วิธีการดำเนินชีวิตประจำวัน ระบบความสัมพันธ์ทางสังคม ระบบการผลิตและเศรษฐกิจ ระบบความเชื่อของคนในชุมชน ส่วนผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ความหลากหลายทางชีวภาพ ทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรดิน และมลภาวะทางสิ่งแวดล้อม อาศัยการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์เจาะลึก การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ การสังเกตแบบมีส่วนร่วม และไม่มีส่วนรวม การสำรวจ การสนทนากลุ่ม

ผลการศึกษาพบว่า ระหว่างที่มีการดำเนินโครงการสวนสัตว์กลางคืนจังหวัดเชียงใหม่ ได้ส่งผลกระทบต่อชุมชน 4 หมู่บ้าน คือ หมู่บ้านตองกาย บ้านพ่อน บ้านหนองควาย บ้านตองกายเหนือ โดยเฉพาะหมู่บ้านตองกายและตองกายเหนือ ดังนี้

ผลกระทบทางสังคม คือ ประกอบด้วย วิธีการดำเนินชีวิตที่เชื่อมโยงกับวิธีการผลิตเปลี่ยนแปลงไป เกิดระบบความสัมพันธ์เชิงขัดแย้งทางความคิด การลดความศรัทธาต่อผู้นำชุมชน และความสัมพันธ์เชิงหวาดระแวงของคนภายในชุมชนต่อคนภายนอกชุมชนที่มีการเคลื่อนย้ายไป

ภายในโครงการเพื่อทำงาน ผลกระทบต่อระบบการผลิตและเศรษฐกิจ ได้แก่ การสูญเสียพื้นที่ทำกิน การถือครองที่ดินโดยคนภายนอกชุมชนที่มีมากขึ้น โครงการได้รื้อกล้าพื้นที่วัดส่งผลให้วัดต้องสูญเสียกรรมสิทธิ์ในพื้นที่ดังกล่าว ขณะเดียวกันที่ส่งผลด้านบวกต่ออาชีพค้าขายที่รายได้เพิ่มขึ้น จากการขายอาหารให้กับแรงงานที่เข้ามาทำงานภายในโครงการ รวมถึงผู้ที่รับจ้างเขียนป้ายจะมีรายได้เพิ่มขึ้นเช่นกัน และระบบความเชื่อของคนในชุมชนโครงการได้เข้าไปทำให้เกิด "จิต" จนทำให้ชาวบ้านสูญเสียขวัญและกำลังใจ ส่วนผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย การสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพของพืชผักพื้นบ้านและพรรณไม้ การสูญเสียพันธุ์สัตว์ป่าพื้นถิ่น การสูญเสียทรัพยากรป่าไม้ การขาดแคลนน้ำในการอุปโภค บริโภค การชะล้างพังทลายของหน้าดินภายในโครงการรวมถึงมลภาวะทางเสียงและฝุ่นละอองจากการจราจร และการทำงานของเครื่องจักรภายในโครงการ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

Thesis Title Social and Environment Impacts on Communities
from Chiang Mai Night Safari Project

Author Mr. Kongprai Tunsuchart

Degree Master of Arts (Man and Environment Management)

Thesis Advisory Committee

Assoc. Prof. Dr. Chukiart Leesuwana Chairperson

Assoc. Prof. Dr. Anurak Panyanuwat Member

Lect. Dr. Chayan Watthanaphuti Member

Abstract

The objectives of the study titled “Social and Environment on communities Impacts from Chiang Mai Night Safari Project” was to study the social and environment impacts of running Chiang Mai night safari on the nearby communities during the project operation.

The study objectives were divided into sub-issues as follows: Social impacts consisted of the impacts on daily life, on social relationship system, production and economic systems as well as communal believe system. For environmental impacts, they could be categorized as the impacts on bio diversity, forest, water, soil resources and environment pollution. The data collection methods were focus interview, informal interview, participant and non participant observations.

The study showed the impacts of Chiang Mai night safari produced during its operation on four communities, which were Bahn Tongkai, Bahn Fon, Bahn Nongkwai and Bahn Tongkainua. Bahn Tongkai and Bahn Tongkainua were the most affected communities.

The social impacts can be described in term of the change of the connection between livelihood and production way and the conflict relationship and faith reducing toward community leaders. There was also a suspicious relationship between the people in the communities and the

outsider workers who worked for Chiang Mai night safari in the communities. Besides those impacts, production and economic systems were affected by the problems of losing land right and the increasing rate of possessed land of the outsiders. There were the problems of trespassing into land possessed by temple causing lost its land. Catering business produced more profit for selling food for outsider workers. The night safari project raised more benefits for banner business, too. In addition, according to communal belief, the night safari project was inappropriate to spiritual power, or in the local term as that the project was “kheud” to the locality. That belief spoiled the communal moral and moral force. For environment impacts, the night safari project caused the problems of losing local plant and wild animal diversity, losing forest, lacking water for consumption, soil erosion in the project area, noise pollution, smog from traffic and the problems caused by using machines.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved